

- तालिम प्राप्त गरिसकेका महिला दिदीबहिनीहरूबाट घरेलुस्तरमा उत्पादित प्राङ्गारिक मलको बजारीकरण ।
- प्लाष्टिक न्यूनिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत दूध पाकेट र साधा प्लाष्टिक संकलन र त्वसको बजारीकरण ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन र प्लाष्टिक न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनको उपायको खोजि सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन ।
- तालिम प्राप्त महिला दिदीबहिनीहरूले कम्पोष्ट मल बनाएर आफ्नो फुलबारी तथा करेसाबारीमा मल प्रयोग गरी फूल र पौष्टिकयुक्त सागसब्जी गुणस्तर तवरले उत्पादन गरिरहेका छन् । यसले आफ्नो आयश्रोतमा टेवा पुगेको छ ।

तपाईंले गर्न सक्ने कार्यहक्क

- घर र बगैँचाको जैविक फोहरलाई घरमै कम्पोष्टिङ्ग गरी मल बनाउन सक्नुहुन्छ ।
- अजैविक फोहरहरू जस्तै: प्लाष्टिक, पत्रपत्रिका कागज, बियर तथा खाली सिसी आदिलाई तपाईंकै घरदैलोमा आउने कवाडी वा सम्बन्धित पुनः प्रयोग केन्द्रमा लगी बेचेर आम्दानी गर्न सक्नुहुन्छ ।
- किनमेल गर्न जाँदा प्लाष्टिक भोलाको सड्ठा कपडाको भोला प्रयोग गर्न सक्नुहुन्छ ।
- समुदायले संचालन गरेका वातावरणीय कार्यक्रमहरूमा सक्रिय रूपले सहभागी भई सहयोग गर्न सक्नुहुन्छ ।
- आफ्नो घर, कार्यालय, विद्यालय वरपर रुख विरुवा रोपी वातावरण स्वच्छ बनाउनमा सहयोग गर्न सक्नुहुन्छ ।
- एक पल्ट सोच्न सक्नुहुन्छ, म समस्याको कारक हुँ कि समाधान ।

काशीपुचाका पदाधिकारीहुक्क

जमुना महर्जन	अध्यक्ष
सानुछोरी महर्जन	उपाध्यक्ष
महेश्वरी डंगोल	सचिव
ऋतु महर्जन	कोषाध्यक्ष
विष्णुमाया महर्जन	सदस्य
सरिता महर्जन	सदस्य
कविता सिं	सदस्य
कृष्णा लक्ष्मी बाराही	सदस्य
हेराशोभा शाक्य	सदस्य

सल्लाहकारहरू

प्रेम सिं महर्जन, नरबिकम थापा, राकेश लाल सिं

थप जानकारीको लागि

साःपुचः

शहरी वातावरण व्यवस्थापन समाज (यूएम्स)

प्रयागपोखरी -६, ललितपुर उपमहानगरपालिका

फोन नं. ०१ ५५५१७३०

पो.ब.नं. २७१, ललितपुर, नेपाल

इमेल: uemls@wlink.com.np

वेबसाइट: www.uems.org.np

संस्था दर्ता नं. ०५/२०५९/०६० जि.प्र.का., ल.पु.
समाज कल्याण परिषद आबद्धता नं. १३७५०

“फोहरको उचित प्रयोग,
स्वस्थ वातावरणमा सहयोग”

साःपुचः

शहरी वातावरण व्यवस्थापन समाज

प्रक्रिया

शहरी क्षेत्रमा जनसंख्याको चाप बढ्दो त्रममा छ । यसरी बढ्दै गईरहेको जनसंख्याबाट उत्पादित फोहरमैलाको व्यवस्थापन शहरीक्षेत्रमा एउटा प्रमुख चुनौतीका रूपमा रहेकोछ । सम्बन्धित निकायबाट फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु र शहरबासीहरूमा जनचेतनाको कमीका कारण फोहरमैलालाई सडक, खोलामा जथाभावी फाल्ने बानीले गर्दा शहर प्रदूषित बन्दै गइरहेको छ । अझै जथाभावी फालिने यी फोहरले गर्दा संकमण फैलने सम्भावना पनि प्रवल छ र स्वास्थ्यमा पनि नकारात्मक प्रभाव पर्दै आइरहेकोछ ।

शहरबासीलाई यस विषयमा सचेत गराउन सके फोहरको कारणबाट हुने प्रदूषणमा कमि ल्याउनुका साथै रोगको संक्रमण फैलनबाट जोगाउन सकिन्छ । दैनिक निस्किने जैविक फोहरमैलालाई जथाभावी नफाली घरेलु स्तरमा नै साधारण तरिका अपनाई फोहरमैल न्यूनिकरण र व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ । फोहरबाट पनि मोहर बनाउन सकिन्छ भन्ने जनचेतना जनस्तरमा वृद्धि भएमा फोहरको मात्रामा ठूलो कमी आउन छ । यस कुरालाई मनन् गर्दै शहरी वातावरण व्यवस्थापन समाज(यूस्स)ले यस क्षेत्रमा सक्रिय स्वयंसेवी महिलाहरूको सहभागितामा साःपुचः नामक समूह २०६० सालमा गठन गरेको छ । नेवारी भाषामा साः को अर्थ “मल” तथा पुचः को अर्थ “समूह” हो ।

लक्ष्य

“घरेलु फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापनद्वारा वातावरण स्वच्छ र स्वस्थ बनाउन सहयोग गर्ने ।”

उद्देश्य

- फोहरमैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई र स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- फोहरको उत्पादनमा कमी ल्याउन उचित उपायको पहिचान तथा प्रयोग गर्ने ।
- युवा, बालबालिका तथा महिला दिदीबहिनीहरू संगठित गरी फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धि सीप तथा आय आर्जनमा टेवा पुन्याउने ।
- स्वारथ्य, सरसफाई एवं व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरी जनसमुदायको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउने ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धि आवश्यक नीतिनियमहरू बनाउन, कार्यान्वयन गराउन सम्बन्धित निकायमा पैरवी गर्ने ।
- आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गरि साःपुचः दिगो बनाउने ।
- समान सोच भएका संघ संस्थानहरूसँग समन्वय गर्ने ।

प्रमुख क्रियाकलाप

साःपुचःले ललितपुर उपमहानगरपालिका भित्रका विभिन्न ठोलहरूमा गई विशेष गरी महिला समूहहरू मार्फत गृहिणीहरूमा चेतना अभिवृद्धि गर्ने तथा फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्ने अभियान संचालन गरिसकेकोछ । यसका लागि साःपुचःले विशेष गरी अन्य संस्थाहरूद्वारा पालना गरेका फोहर व्यवस्थापन सम्बन्धि सामान्य विधिहरू नै अनुसरण गरेको छ । हामीले शुरु गरिसकेको मुख्य कार्यहरू निम्नानुसार छन्:

- घरेलु फोहरको उचित व्यवस्थापनबारे जनचेतना अभिवृद्धि ।
- भाँडो प्रविधिबाट कम्पोष्ट मल बनाउने तालिम संचालन गर्न ९ जना अगुवा महिलाहरूको समूह सक्रिय रहेको ।
- समुदाय स्तरमा फोहरमैला व्यवस्थापन तथा कम्पोष्टिङ्ग कार्यक्रम शुरू ।
- विभिन्न समुदायको अनुरोध अनुरूप स्थानिय महिलाहरूलाई भाँडो प्रविधिबाट कम्पोष्ट मल बनाउने तालिम प्रदान गरी करीब १००० घरधुरीसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रहेको
- सुलभ मुल्यमा नगरपालिका कम्पोष्ट विन बितरण ।
- फोहरमैला तथा वातावरण सुधार सम्बन्धि विभिन्न प्रदर्शनीहरूमा सहभागी ।

